

INTERLANGUAGE

AMERICAN ESPERANTO MAGAZINE

Sixteen Million People
Want Esperanto

A "Bridge Language" for
Scientific Use

Many American Authors
In Esperanto

AMERIKA ESPERANTISTO

*Oficiala Organo de la
ESPERANTO ASOCIO
de NORD-AMERIKO*

MAY—JUL, 1950

Thirty-five Cents

AMERICAN ESPERANTO MAGAZINE

(*Amerika Esperantisto*)

G. ALAN CONNOR, *Editor*

Vol. 64

114 West 16th Street

Nos. 5-6-7

New York 11,

N. Y.

Associate Editors: Dr. W. Solzbacher, Doris Tappan Connor, Dr. Norman McQuown, Dr. S. Zamenhof, V. Rev. Gabriel N. Pausback, Howard E. Latham (Junula Fako).

Note: The Esperanto Association of North America, Inc., is the legitimate representative body of the Esperanto movement in North America. EANA is not responsible for projects or publications which are not specifically authorized and designated as those of this Association. EANA publishes the American Esperanto Magazine (*Amerika Esperantisto*) as its official organ. EANA is affiliated with the Universal Esperanto Association. All communications, having to do with the official Esperanto movement in this country, should be addressed to the Central Office of EANA and to none other. Address: *Esperanto Association of North America, Inc., 114 West 16th Street, New York 11, N. Y.*

CONTENTS — ENHAVO

16 Million People Want Esperanto	65
A "Bridge Language" for Science	69
Esperanto in Action Around the World	74
Esperanto in the Schools	78
For You, Too! — "Connor Course"	79
American Authors in Esperanto	82
En Kiu Lingvo	83
Kanadanoj Bone Subtenas Esperanton	86
Esperantologio kaj Interlingvistiko	87
Letero de Japana Esperanto-Instituto	91
Eminentaj Japanaj Esperantistoj	91
Diversaj Anoncoj	92
Esperanto - Kroniko	93
Deziras Korespondi	96

Jarabono eksterlande, \$1.50 por kalendara jaro

Make Checks Payable to *Esperanto Association of North America*

Minimum Membership in E.A.N.A.—\$3.00 per Year

Active Sustaining Membership — \$5.00 per Year

AMERIKA ESPERANTISTO

Vol. 64

MAY-JULY

Nos. 5-7

16 MILLION PEOPLE WANT ESPERANTO

Petition to the United Nations Obtains Huge Number of Signatures in 75 Lands

Organizations totaling a membership of 15,454,780 as well as 895,432 individual signers in 75 countries have signed a petition urging the United Nations to "give urgent and serious consideration" to the international language question, and "in view of the world-wide use of Esperanto, the only auxiliary language which has had appreciable success," to "help to spread the use of this language in every possible way."

The gathering of signatures, conducted under the auspices of the Universal Esperanto Association (UEA), with the cooperation of Esperanto organizations throughout the world, was completed in 1949. The final results were announced during the Universal Esperanto Congress at Bournemouth, England, last summer. In the meantime, all the petitions signed by organizations and the most important ones signed by individuals have come from UEA headquarters in England to the United States, where the final processing is now under way.

The Petition reads as follows:

"I believe that the international language question is an important and practical one to which the United Nations organization should give urgent and serious consideration.

"I believe that a world auxiliary language, serving to supplement the national languages but not to supplant them, is necessary to facilitate communication between the peoples of the world and to promote social progress.

"In view of the worldwide use of Esperanto, the only

auxiliary language which has had appreciable success, I hope that the United Nations organization will help to spread the use of this language in every possible way; for example, by encouraging its teaching in schools where teachers are available, and developing its use in travel, international commerce and correspondence."

In each of five countries the combined number of collective and individual signatures exceeded one million. These countries are: Great Britain, the Netherlands, Czechoslovakia, Germany, and Japan.

On the other hand, figures were highest in comparison to the population in some of the smaller countries. In Iceland, for instance, they represented approximately 31 per cent of the adult population, in Norway 26, in Austria 19, in the Netherlands 17 per cent.

Signers included 405 members of parliaments and legislatures, 1,228 leading educators, about 40,000 teachers, 1,970 lawyers, 1,714 clergymen, 5,262 scientists, 2,001 hotel men, 643 leaders of labor unions, 1,519 journalists, 5,113 doctors.

Here are some of the most significant signatures:

Heads of State and Prime Ministers

Vincent Auriol, President of France
Willem Drees, Prime Minister of the Netherlands
Joseph Cyrankiewicz, Prime Minister of Poland
Antonin Zapotocky, Prime Minister of Czechoslovakia
Leopold Figl, Prime Minister of Austria
Zdenek Fierlinger, Former Prime Minister, Czechoslovakia
Peter Altmeier, Prime Minister of Rhineland - Palatinate,
 French Zone of Germany
Otto Nuschke, Vice Premier of the East German Govern-
 ment, Russian Zone
Abraham Dezsoe, former Prime Minister of Hungary

Ministers of Education in Governments

Felix Hurdes, Minister of Education of Austria
Helgi Eliasson, Head of the Education Dept. of Iceland

AMERIKA ESPERANTISTO

- F. Wenk-Day*, Secretary of Education, Basle, Switzerland
Adolf Suesterbenn, Minister of Education of Rhineland-Palatinate, French Zone of Germany
Luis Perez Espinos, former Minister of Education, Cuba
Joseph Gielen, former Minister of Education, Netherlands

Other Signers of Cabinet or Near-Cabinet Rank

- Achille Delattre*, Belgium
J. Belcher, Parliamentary Secretary, British Board of Trade
Mario Teixeira da Freitas, Brazil
Percy James Clarey, Australia
Istvan Kossa, Hungary
Petros Serraios, Greece
F. von Ernst, former Secretary-General, International Telecommunication Union, a specialized agency of the U. N.

Prominent Signers in the U. S. and Canada

- Henry B. Mitchell*, President, U. S. Civil Service Comm.
Fred R. Zimmerman, former Governor of Wisconsin
H. E. Dillinger, State Senator, California
John F. Edwards, Chairman, Board of Appeals and Review, U. S. Civil Service Commission
Ian R. Burns, Chairman, Commercial Telegraph Union
Rt. Rev. Sir Francis Heathcote, Bishop of New Westminster, Canada (Anglican Church)
Very Rev. Gabriel Pausback, O.Carm., former Ass't General of the Carmelite Order (Catholic Church)

Leading Scientists and Writers

- Elie Joseph Cartan*, President, French Academy of Sciences
L. H. Starr, Scientific Officer, British Air Ministry
Laurence Housman, famous British playwright
Eugen Diesel, Germany (son of inventor of Diesel motor)

Leading Churchmen

- Most Rev. Joseph Beran*, Archbishop of Prague (Catholic)
Most Rev. Philaretos Ioannides, Metropolitan Archbishop of Syra, Naxos and Andros (Greek Orthodox)
Most Rev. M. Georgius, Archbishop, Syrian Orthodox Church

AMERIKA ESPERANTISTO

Most Rev. Miroslav Novak, Bishop of the Czechoslovak National Church

Various Organizations

Teachers' organizations in Norway, Uruguay, Great Britain, China, Japan, Poland

Youth organizations in Belgium, Brazil, Czechoslovakia, France, Great Britain, Germany, Japan, Poland, the Netherlands, Sweden

The leading labor union federations of Norway, Finland, Iceland, the Netherlands, Germany; large labor organizations in Great Britain, Japan, Italy, Austria, Czechoslovakia, Poland, Hungary, Sweden, France

Chambers of Commerce and businessmen's organizations in Brazil, Italy, Japan, Germany, Greece

Religious organizations in the United States, Great Britain, Switzerland, Germany, Brazil

Political parties and organizations in Austria, Great Britain, Czechoslovakia, Hungary, Germany, Japan, the Netherlands, Sweden, Norway

The U.N. Petition campaign has demonstrated convincingly that millions of people everywhere are willing to support the gradual introduction of Esperanto as a practical Interlanguage for worldwide cooperation and intercourse.

UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS

ESPERANTO EDITION AVAILABLE FROM EANA

UNIVERSALA DEKLARACIO DE HOM-RAJTOJ: This important document has been reprinted in Esperanto, and is available at cost prices. Put them to work for Esperanto and the United Nations. *Send one dollar for fifteen copies.* Larger quantities at even lower prices. Single copies at 10c each, or two international response coupons. The "Deklaracio" plus Mrs. Roosevelt's article may also be had in the big special issue of *AE*, Sep.-Oct. 1949, for only 25c per copy, or four international response coupons. Address: *Esperanto Association of North America, 114 W. 16 St., New York 11, N. Y.*

A "BRIDGE LANGUAGE" FOR SCIENCE

Timely Report Issued by UNESCO

Mentions Possible Use of Esperanto

The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) has published a significant Report by *J. E. Holmstrom, Ph.D.*, on "Interlingual Scientific and Technical Dictionaries" (UNESCO/NS/SL/1, Paris, 20 July 1949). The author, a recognized authority in his field, emphasizes the urgent need for reliable dictionaries and the enormous difficulties encountered in their preparation.

One of these difficulties is the following: "A dictionary which merely lists words with no context, and which does so in the arbitrary order determined by their alphabetical spelling, is apt to foster the illusion that each word in a language necessarily has its exact and self-sufficient counterpart in other languages. The dangers which attend this misapprehension were well expressed by the late *Ernest Slater* in his valuable introductory section entitled 'The Art of Technical Translating' preceding *Pitman's Technical Dictionary in Seven Languages . . .*"

Here is one short paragraph from Mr. Slater's article: "Take the English word *engine* and the French word *machine*. They overlap to such an extent that both are used in the sense of a steam engine, but in scores of cases they are not interchangeable. The French *appareil* is employed in connection with a flying machine, but we should not speak of an aeroplane as an apparatus; it is a machine. A good word in Italian for *frame* is *telaio* or *incastellatura*. Yet when a leakage to frame occurs the Italians speak of *massa*; the *mass* would never thus be used in English. *Cement* has a wider application in the Latin tongues than it has in English; it overlaps *concrete*, and there are occasions when concrete is better expressed as cement. *Varnishing* often includes vitreous enamelling in French, but varnish with us means varnish

and nothing but varnish. *Soudage* (soldering) covers welding in French; it never does in English . . .”

Dr. Holmstrom discusses the use of the Universal Decimal Classification (UDC) and points out that highly specialized terms have very long code numbers. If “feed-water pumps,” for instance, are listed as 621.187.131, no one should be expected to memorize such a figure long enough to look it up in another dictionary. This leads Dr. Holmstrom to the suggestion that a “bridge language” might be used:

“. . . there is something to be said for not using page or code numbers at all, but actual words in one of the languages selected to serve as a bridge between all the others. The ‘bridge language’ might be chosen to meet the greatest convenience of the greatest number of users, as for instance English for engineering, German for chemistry, French for diplomacy, Italian for music, and so on . . .

“Alternatively, *the ‘Bridge language’ for this purpose might be Esperanto which, being artificial, would avoid national jealousies and have other advantages too.* Esperanto grammar is so simple that once its vocabulary was brought to attention in this way, actual texts in it would appear merely as filling between the ‘code words’ found in the dictionaries and could readily be understood. — The present writer, who has never tried to read Esperanto before, finds he has no difficulty in understanding most of *Scienca Revuo*, the new quarterly journal. — *If Esperanto were popularized among scientists and technologists through this incidental use it would offer many practical benefits in other directions as, for instance, in the dissemination of abstracts and the elimination of interpreting at international conferences.* The *Internacia Scienca Asocio Esperantista* and its affiliated national bodies have sponsored, or encouraged others to produce, quite a number of scientific and technical publications including vocabularies connecting Esperanto with other languages . . . Cooperation from these bodies would readily be forthcoming.

“Linking the terminology of different languages either

through code symbols or through words in a common 'bridge language' would render central control over dictionary production desirable in order to prevent a *cumulative* distortion of the finer shades of meaning. Trying to equate, for instance, a Czech term to an English one, and this in turn to a Portuguese one, would be less accurate than using a direct Czech-Portuguese dictionary—supposing such existed. In point of fact it is, of course, economically impossible to produce Czech-Portuguese dictionaries in specialized subjects for the benefit of the very few people who might need them . . .”

These suggestions are particularly significant because they are made by a man of the experience and reputation of Dr. Holmstrom and are part of a Report published by UNESCO.

The Report also refers to such excellent publications as *Dr. Eugen Wüster's Internationale Sprachnormung in der Technik* (of which a shorter version exists in Esperanto under the title *Konturoj de la Lingvo-Normigo en la Tekniko*) and *L. Sell's Polyglot Technical Lexicography and the Professional Polyglot Technician* (published by Vanni, New York). Among those who helped him in gathering the bibliography for his report, he mentions *Mr. E. D. Durrant*, Secretary of the British Esperantist Scientific Association and Vice President of the International Association for Esperanto in Science (ISAE).

Dr. Holmstrom suggests in conclusion that an International Terminological Bureau be established under the joint auspices of UNESCO and the International Organization for Standardization.

Dr. Holmstrom also suggested the possible use of Esperanto in a paper on "Internationalization of Subject Index Heads," which he read at University College, London, March 14, 1950, under the auspices of the British Esperantist Scientific Association. He pointed out the difficulty of classifying about a million new items of scientific literature published every year in many languages, predominantly in periodicals. Ordinary alphabetical indexing is inadequate, and the Uni-

AMERIKA ESPERANTISTO

versal Decimal Classification has defects as well as merits, he explained.

There is another possibility, however, according to Dr. Holmstrom: "Similar results can be obtained by describing each item in terms of 'ramifying keywords', each of which expresses a particularization of the idea conveyed by the one on its left as do the successive decimal places in a numerical system. The author has for many years used that method for filing his personal notes and suggests that if the keywords were standardized it could be applied to a wider range of purposes, with some advantages and also some disadvantages as compared with the UDC. Conceivably *it might be internationalized by adopting keywords in Esperanto, and these might be made to serve as a bridge between definitions of their meanings in different national languages, thereby helping to standardize terminology and interlingual equivalents*, which is highly desirable. To shorten the keywords and make them easier to code on punched cards the vowels might be omitted as in the Russell system which has been developed in America to obviate difficulties that arise in indexing surnames of mixed national origins. *The reactions of Esperantist scientists to these tentative ideas would be of interest . . .*"

TECHNICAL VOCABULARIES IN ESPERANTO SPECIAL BOOKLET AVAILABLE FROM EANA

TECHNICAL VOCABULARIES IN ESPERANTO, a Critical Study and Survey, by W. Solzbacher, Ph.D. This up-to-date study, with a complete compilation of technical vocabularies in Esperanto, is the first major analysis of the subject to appear in the English language. It is a real contribution to the solution of the problem of the standardization of terminology and nomenclature in science, technology, and other fields of endeavor. By printing this booklet as a special issue of *AE*, we can sell it at low cost. *Price is only 25c per copy*, or four international response coupons. Address: *Esperanto Association of North America, 114 W. 16 St., New York 11, N. Y.*

INTERLANGUAGE PROGRESS

A ship sailing under the Esperanto name "Kunlabori" (Work Together) is owned by the firm of Kunsl & Schuytema, Groningen, Netherlands. This freighter has been in commission for only two years, but as long ago as 1936 one of the freighters of the firm carried the same Esperanto name expressing the determination of the two owners to "work together" in their business.

The Pan American Union, an official organ of 21 American Republics, has just published an excellent 11-column article on the language problem and Esperanto in its monthly magazine "Americas." Written by *Affonso Correa*, a Brazilian translator at PAU headquarters in Washington and a member of the Esperanto Association of North America, it appeared in the May 1950 issue of the English edition and in the June issue of the Spanish and Portuguese editions. In English and Spanish the article, which is accompanied by 9 illustrations, is entitled "Modern Babel," in Portuguese "The Pandemonium of Languages." Mr. Correa concludes: "Today the Esperanto movement has virtually become an international crusade. The fact that the synthetic language is similar to Spanish and Portuguese, while it owes grammatical flexibility and the simplicity of its verbs largely to English, automatically gives the New World a head start in adopting the universal language." (The beautifully produced magazine in any of the three languages may be obtained from the Pan American Union, 19th St. and Constitution Ave., N.W., Washington 6, D.C. Single copies 25c.)

The German Railroad Administration in the Western zones has introduced Esperanto as an optional subject in the schools for its employees. There are at present 20 Esperanto classes and study groups for railroad employees. Two magazines for railroad workers, *Der Eisenbahner* and *Eisenbahn und Verkehr*, are serializing Esperanto lessons.

ESPERANTO IN ACTION

In London, England, the Foreign Office Language Society has added another beginners' class in Esperanto to its schedule, thus bringing the total of Esperanto classes to four. These are open to all civil servants especially those employed in the Foreign Service.

The Nippon Times, an English-language daily newspaper published in Tokyo, carried a two-column article by *Takeyoshi Kida* entitled "Esperanto Movement Here Quietly Gaining Adherents — Artificial Language, Introduced To Japan 45 Years Ago, Benefits Scientists." The writer estimated that about 50,000 to 100,000 people in Japan speak Esperanto. He pointed out that many Japanese correspond freely in Esperanto with people in all countries "except the Soviet Union and Rumania." Among foreign scientists who exchange data with Japanese scholars in Esperanto, he mentioned *Dr. F. J. Belinfante*, Professor of Physics at Purdue University, Lafayette, Indiana. Mr. Kida concluded: "Esperanto has survived the test of time, for every other attempt to create a working international language has failed. Esperanto is here to stay."

An international professional organization of magicians was founded recently with headquarters in Sweden, under the Esperanto name *Magia Internacia Rondo*, or in short, MIRO. It publishes a quarterly bulletin in Esperanto. So far there are members in Canada, New Zealand, Japan, Britain, France, Belgium, the Netherlands, Denmark, Sweden, Germany, Czechoslovakia, and Portugal. Where it is impossible to send money, because of government restrictions, members may pay their dues in the form of articles describing some trick of their trade.

In Israel the first National Esperanto Conference was recently held at Tel Aviv.

AROUND THE WORLD

An Australian world traveler who used Esperanto extensively in almost every part of the globe, died recently at Oakleigh, Victoria, 72 years old. He was *Percy Hudson*. Four times he circled the globe. He lived in Canada and the United States from 1904 to 1910, before joining the Esperanto movement. Having become an Esperantist in 1916, he traveled to the Philippines, China, Japan, and Indonesia. Later he visited almost every European country (except Russia), Egypt, Palestine, Syria, South Africa, almost all of South and Central America, the United States, Canada, Hawaii, Pago-Pago, the Fiji Islands, New Zealand, India, Burma, Afghanistan. He attended the Universal Esperanto Congresses of Prague (1921), Helsinki (1922) and Bern (1939). He also attended various Esperanto conferences in England, Germany, Spain, Hungary, Danzig, and Australia. He served as Secretary of the Melbourne Esperanto Society and was Editor of the Australian Esperanto monthly, *La Suda Kruco* ("The Southern Cross"), from 1923 to 1925 and then again from 1926 to 1929. He used to tell stories of how completely he became dependent upon Esperanto during his trips. Once, for instance, after a three-month tour in the Balkans where he spoke nothing but Esperanto, he sometimes found it hard to use the right English word when switching back to his native tongue.

Czechoslovakia's Post Office Administration has issued four official picture post cards with text in Esperanto. They show the cities of Prague, Ostrava, Turciánský Sv. Martin, and Doksy, respectively.

In the election campaign for the City Council of Vienna, Austria, *Councilman Jonas* delivered one speech in Esperanto. The meeting was well attended. The Councilman was re-elected. It is not known to what extent his campaign speech in Esperanto helped to bring this about.

ESPERANTO EVERYWHERE

The 1950 edition of the New International Year Book ("A Compendium of The World's Progress for the Year 1949," Funk & Wagnalls Co., New York) features a comprehensive article on Esperanto, by Dr. W. Solzbacher, on pp. 168-169, and a short and up-to-date item on the Esperanto Association of North America on p. 512. It is also noteworthy that the Index contains several references to Esperanto, e.g. under "Education," "Literature," "Radio," "United Nations," and "United States."

A highly successful Australian Esperanto Congress, held at Melbourne in January 1950, was attended by delegates from every State in the Australian Commonwealth. One of them traveled 3,500 miles to be there. Through the participation of a fairly large number of "new Australians" (immigrants and displaced persons) the Congress had a quasi-international character. *Dr. A. Friedenbergs*, a former President of the Esperanto Association of Latvia, was in charge of a "Language Seminar." *Mr. E. Gottlieb*, a former Delegate of the Universal Esperanto Association in Hamburg, Germany, presented reminiscences of Dr. L. L. Zamenhof, author of Esperanto. *Mr. D. Brkic* told war experiences from his native Yugoslavia. One of those who actively participated in the organization of the Congress was *Mr. J. Oki*, an American citizen of Japanese ancestry. *Dr. C. J. Cabrera*, of Perth, Western Australia, was elected President of the Australian Esperanto Association. *Mr. F. Bamham* is the Editor of its lively monthly periodical, *La Rondo*, published in the city of Victoria.

In Brazil the Statistical Department of the State of Rio Grande do Sul has issued a summary of statistical data about the State in Esperanto. Rio Grande do Sul is fourth in population eighth in size among the States and Territories of Brazil.

USED IN ALL LANDS

An International Exposition of Children's Art is being planned at Sydney, Australia, under the auspices of the State Education Department. More than 3,000 items, including pictures, designs and products of various crafts, have been obtained from all over the world through the use of Esperanto.

New Zealand's Director of Education, Dr. C. E. Beeby, returning to his native country after serving overseas with the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), in a press interview drew public attention to the language difficulties encountered by UNESCO. In commenting on this interview, the Bulletin of the New Zealand Esperanto Association recalled that, several years ago, Dr. Beeby told a delegation of the Association that he was in favor of the introduction of Esperanto in the schools, but preferred pressure to be exerted on him "from below" by the teachers, rather than make the suggestion himself and arouse the opposition of an "unenlightened minority." Now is the time to go one step further, the Bulletin declared. "Here is an opportunity for New Zealand to lead the world by publicly advocating the introduction of Esperanto, not only into international conferences, but into the schools of the world."

In Japan a biography of *Dr. L. L. Zamenhof*, author of Esperanto, has just been published by one of the leading publishers. Its author is *Mr. Miyasaki*. This is the third Zamenhof biography to appear in Japan. The first was a Japanese translation of *Edmond Privat's* famous "Vivo de Zamenhof." The second was a book by the Japanese poet *Eisto Toki*.

In Singapore a 32-page booklet about Esperanto was recently published in Chinese.

ESPERANTO IN THE SCHOOLS

*The Greek Minister of Education, K. Tsatsos, has issued a circular highly recommending the Esperanto classes now being held at various universities, colleges and high schools. The document refers to earlier circulars of the Ministry dated 1929, 1931, 1932, 1939, and 1946 (See "American Esperanto Magazine," Jan. 1947) and contains a recommendation of the Greek Esperanto periodical *Helena Esperantisto*. The Minister declared: "We consider it desirable and necessary that those who are in charge of orienting teachers and students should point out before the beginning of each Esperanto class that the study and practical use of this language has great value and significance for the peoples of the world because it makes it possible to exchange ideas and opinions." The circular was addressed to the Presidents of the Universities of Athens and Saloniki, the Pantheon College of Political Science, and the Teachers' Colleges as well as to the General School Inspectors for Elementary and High Schools. Dr. A. Stomatiadis, editor "Helena Esperantisto," has long been active in furthering Esperanto in Greek schools.*

In Korea about 400 students are now learning Esperanto at the Taku Evening College. The classes are held three times a week and are a regular feature of the college curriculum.

The University of Hamburg, Germany, has appointed Dr. J. Weber Instructor of Esperanto.

In the Austrian Tyrol Esperanto is now being taught in 11 elementary schools. 52 school children learn the Interlanguage at Jenbach, 40 at Kufstein, 32 at Woergl, 18 at Brixen, 17 at Ellmau, an unknown number in the other towns. The classes are taught by regular public school teachers at Kufstein, Brixen and Ellmau by the principals. At Innsbruck, capital of the Tyrol, 30 teachers enrolled in a teachers' class.

FOR YOU, TOO!

★
NEW CORRESPONDENCE COURSE
IN ESPERANTO

★
personally supervised by
DORIS TAPPAN CONNOR

NOW, the personalized instruction and actual voice of *Doris Tappan Connor*, expert teacher of Esperanto, are available to individuals and classes on long-life non-breakable "Vinylite" records combined with a unique Correspondence Course. The course comprises a complete kit of learning aids, designed to make you a *master* of Esperanto.

With the "*Connor Course*" you learn Esperanto quickly, easily, and *expertly*. You enjoy a real-life episode in the textbook, take your study-guide and put on a record. But you do not merely *listen* to the record; *you actually carry on a living conversation* by means of a device especially created for this course. You send your written exercises to Mrs. Connor for her personal correction and guidance. You learn as fast as you wish — repeat as often as you need. You make a record *yourself*.

Here is what you get in the complete "*Connor Course*":

1. A lively, interesting textbook, "Esperanto: The World Inter-language". Bound in grey cloth.
2. Eight complete double-sided 10" records. With album.
3. A simple, practical and easy-to-follow "Study Guide" (82 pp.) with full instructions for study and conversations.
4. Personalized instruction and guidance of Mrs. Connor.
5. A supply of answer paper and printed return envelopes.
6. An interesting card game, to build your vocabulary.
7. An official "*Certificate of Achievement*".

FOR INDIVIDUAL STUDY: The complete "*Connor Course*," as described above, will be sent postpaid for *only* \$36.

FOR GROUP STUDY: Your group buys one complete *master course*, (\$36 as above). Each *additional* member pays *only* \$6 more for Textbook and complete Study Guide. The group leader receives full instructions. Written work is prepared jointly by the group, and one set of answers is compiled and sent in.

Doris Tappan Connor, 114 W. 16 St., New York 11, N. Y.

"Estus bone, povi montri al alitendencaj gazetoj."—Oso

"*PROBLEMOJ*" estas la nomo de nova gazeteto kiu venis al nia skribtablo kun mendo por anonco en AE. Unuavide oni opiniis, ke ĝi estas nur unu pli el klasbatalaj gazetetoj. Sed, legante sub la unua titolo, "S.O.S." (... — — ...), oni tuj rimarkas, ke ĉi tiu gazeto alvokas al batalado *kontraŭ* klasmilito! Jen io nova en Esperantujo! "Sendependa Gazeto, Politika kaj Informa."

Jen almenaŭ unu "alitendenca gazeto" pri kiu nia land-asocia kolego *Oso* (Oskar Svantesson, redaktoro de la organo de la sveda landa asocio, "*La Espero*") skribis en Marto. Ŝajnas, ke "*Problemoj*" estas ja rekta respondo al la trafa artikolo de *Oso*. Almenaŭ la koincido estas tiel trafa, ke ni opinias ke niaj legantoj kiuj havas intereson pri "*Problemoj*," ankaŭ ŝatus legi la ĉefartikolon de *Oso* el la sveda gazeto. *Oso* skribis, responde al enketado pri "neŭtraleco" en la organo de la franca landa asocio:

"Franca Esperantisto faris interesan esploron inter la samideanoj. La esploron kaŭzis certa devizo en esperanta gazeto: 'Ĉiu ero da energio, ĉiu monero elspezata por la neŭtrala esperanta movado signifas samproporcian *perfidon* al la S.A.T.-movado.'

"La esploro rilatas la demandon, ĉu la ĝis nun neŭtralaj esperanto-gazetoj restu neŭtralaj al tiaj sloganoj aŭ entute al la diskutemoj de la nuntempo. La plej multaj demanditoj respondis, ke oni restu neŭtrala. Oni ne komencu disputon, ĉar se jes, oni ĉiam devos disputi. Ni restu verdaj, sed nur verdaj, ne ruĝaj, nigraj, brunaj aŭ kiaj nun estas la modkoloroj. Kelkaj tamen opinias, ke se oni sin metas ekster la idemovoj de la nuntempo, la gazeto iĝos neinteresa, kaj oni povos ĝin malhavi.

"Ĉu tio koncernas nian propran organon? Certe jes. La redaktoro de la sveda gazeto deziras esprimi sian ĝojon pro tio, ke la temo estas diskutata. La plej ĝojiga eco en tiu konstelacio de *problemoj*, kiujn oni povas facile imagi malantaŭ la malmultaj vortoj, estas la fakto, ke oni ekkomprenas ankaŭ en esperantistaj rondoj "neŭtralaj," ke ni ne povas resti eterne neŭtralaj, t.e. senkoloraj, bonvole muloj senpovaj.

"La tendencaj gazetoj en nia movado, kiuj uzas esperanton, plejparte apartenas al tre maldekstraflankaj tendencoj. Ne povas esti

(al sekvonta paĝo)

The Esperanto Association of North America

THE SUSTAINING BOARD OF E.A.N.A.

In presenting the following brief report on the *Sustaining Board of E.A.N.A.*, we wish to point out that it is very largely due to these splendid members (along with contributors to the Sustaining Fund, and previous members of the Sustaining Board), that EANA is able to carry on with its work at the Central Office, and throughout America. We intend to press for some manner of greater recognition in our councils, for these members, during the Congress just ahead.

Members of Sustaining Board (1950): Dr. Luella K. Beecher, J. M. Brewer, Olive H. Campbell, J. F. Clewe, R. E. Dooley, J. H. Furay, Dr. G. P. Ferree, Thos. A. Goldman, Geo. Hirsch, Tony Nabby, R. C. Palmer (*Canada*), Arnold Pennekamp, D. B. Richardson, Mazah E. Schulz, H. S. Sloan, Maud Storms, F. H. Sumner, Leila Wainman, Flora Wyman.

SPECIAL SUMMER ISSUE OF "AE"

In place of the usual propaganda or technical summer issue of *AE*, readers will receive a *special mimeo-offset edition* devoted to Congress reports and members' activities.

(*de antaŭa paĝo*)

bona neŭtraleco, lasi la vojon libera al unu tendenco kaj esti devigata pro neŭtraleco resti silenta, dum ne estas kontraŭpezo en la alia flanko. Ĉu do "*La Espero*" iĝu batalanto por iu tendenco? Certe ne. Por organo de neŭtrala esperanto-organizo ne restas alia vojo ol konservi la neŭtralecon. Sed la kosto estas iom alta. La gazeto nepre iĝas pli senkolora.

"Tamen, ne estas tute bone, ke nur unu flanko estas reprezentata per tendencaj esperanto-gazetoj. Ni certe en multaj landoj povus tiri utilon el gazeto, kiu estus sendependa de la esperantaj organizoj, kaj tial povus partopreni la politikan diskutadon en diversaj kampoj, sed tamen povus konservi tiun objektivan kaj esploran sintenon, kiu estas la trajto de ĉefe la neŭtrala esperanta movado. La komunismo en multaj landoj ne estas tre ŝatata ideologio, kaj multfoje la esperantisto renkontas la falsan opinion, ke esperanto kaj komunismo estas proksimume egalaj aferoj. En tiaj cirkonstancoj *estus bone, povi montri al alitendencaj gazetoj.*"

—OSO.

AMERICAN AUTHORS IN ESPERANTO

EDGAR ALLAN POE: *Six stories from Tales of the Grotesque and Arabesque (incl. Ligeia and Silence), The Pit and the Pendulum, Poems (inc. Bells).

WASHINGTON IRVING: The Legend of Sleepy Hollow, *Rip Van Winkle, *The Pride of the Village, *The Spectre Bridegroom, *The Country Church, Westminster Abbey, The Legend of the Moorish Treasure.

NATHANIEL HAWTHORNE: The Search for the Golden Fleece, The Great Stone Face.

HENRY WADSWORTH LONGFELLOW: Poems (in *Fundamenta Krestomatio).

EDWARD BELLAMY: Looking Backward.

MARK TWAIN: The Million Dollar Bill, The Interview.

MABEL WAGNALLS: *Palace of Danger, *Miserere, *The Thousand Years Rose Bush.

JACK LONDON: The Iron Heel, The Strength of the Strong, Chicago.

UPTON SINCLAIR: Oil, *Jimmie Higgins.

MARSHALL SAUNDERS: Beautiful Joe.

J. MITCHELL: *The Last American.

ELEANOR PUTNAM: *Prince Vance.

DOROTHY CANFIELD FISHER: *Children and Mothers.

MICHAEL GOLD: Jews Without Money.

EVERETT W. LORD: Story of a Self-made Man.

THEODORA WILSON WILSON: The Last Weapon.

WILLIAM CLARKE RUSSELL: *On the High Seas (in the anthology "La Maro").

R. REITZEL: *Adventures of a Greenhorn.

RALPH WALDO TRINE: In Harmony With Eternity.

DANIEL A. LORD: *Flirt.

VINGIE E. ROE: *Land of the Silvery Waters.

O. HENRY: The Gift of the Magi.

EDNA FERBER: *Fanny.

EDGAR RICE BURROUGHS: *Princess from Mars.

HENDRIK W. VAN LOON: *Van Loon's Geography.

Send Your Orders for These Books to EANA

Books marked by an asterisk () are available from EANA's Book Service, 114 West 16 St., New York 11, N. Y. Today's list includes only translations from English into Esperanto. A survey of original books in Esperanto by American authors will appear later.*

EN KIU LINGVO?

En nia movado kreskas la tendenco redakti gazetojn de landaj asocioj nur en Esperanto. La norvega *Esperanto-Bladet* ŝanĝis sian nomon al *Norvega Esperantisto*, dirante: "La redaktoroj . . . zorgis, ke la enhavo estu nur en Esperanto . . . Fakte multaj ne-Esperantistoj demandis, kial la Esperantista gazeto estas redaktata en la norvega lingvo." La sama organo ankaŭ citis artikolon el *Franca Esperantisto*, kiu diris, ke la oficialaj landaj gazetoj devas esti redaktataj en Esperanto, ĉar ili estas "ligilo de la naciaj Esperantistoj kun la alilandaj."

Aliflanke la sveda *La Espero* ĵus pligrandigis sian svedlingvan parton, kvankam iomete kontraŭ la volo de la redaktoro, S-ro Oscar Svantesson. En la Februara numero li skribis: "La redaktoro mem inklinas al nur-Esperanta redaktado. Oni por tio povas argumenti, ke en gazeto por la internacia lingvo kaj ĝia organizo oni uzu ĝuste tiun internacian lingvon. El eksterlando ni ankaŭ aŭdis plendojn, ke oni ne komprenas la gazeton ĉar tro granda parto de ĝi estas en la sveda lingvo . . . La estrarkunveno de SEF (Sveda Esperanto-Federacio) decidis, ke la gazeto estu parte redaktata en la sveda lingvo. La redaktoro iomete grumblis . . ."

La problemo sendube havas ĝeneralan intereson. Ankaŭ la redaktoro de *Amerika Esperantisto* kaj liaj kunlaborantoj ofte ricevas petojn, ke pli granda parto de la gazeto estu en Esperanto. Tiu peto estas facile komprenebla, speciale se ĝi venas de alilandaj Esperantistoj, kiuj ne scias la anglan lingvon. Tamen nia gazeto, kvankam fiera pri siaj multaj eksterlandaj abonantoj kaj amikoj, ne estas redaktata por plaĉi al ili. Nia ĉefa tasko estas en Usono kaj Kanado.

Kompreneble ekzistas simpla respondo al kritikantoj: Ni povus diri, ke en la preskaŭ 45 jaroj de sia ekzisto *Amerika Esperantisto* ĉiam estis dulingva organo kaj ke estas saĝe sekvi bonan tradicion. Tamen tio eble ne estas sufiĉa klarigo. Kiam cirkonstancoj aliĝas, tradicioj devas sanĝiĝi kun ili.

Ni do konsideru la rolon de nacia Esperanto-gazeto kaj

speciale la taskon de *AE*. Kondiĉoj ne estas la samaj en ĉiuj landoj. En kelkaj landoj estas nun neeble aĉeti Esperanto-librojn eldonitajn eksterlande kaj aboni internaciajn gazetojn. Tie estas grava tasko de landa gazeto havigi al siaj membroj legaĵojn en Esperanto. En Norda Ameriko la situacio ne estas tia. La libroservo de EANA povas liveri centojn da bonegaj libroj taŭgaj por ĉies gusto. Estas ankaŭ tre dezirinde, ke multaj Esperantistoj en Usono kaj Kanado fariĝu abonantoj de *Esperanto* de UEA, *Heroldo de Esperanto*, *La Praktiko*, *Scienca Revuo*, *Malgranda Revuo*, *Juna Vivo*, ktp. Fakte kostas multe malpli importi librojn kaj gazetojn ol eldoni ion similan en nia lando, kie preskostoj estas treege altaj. *Amerika Esperantisto* tute ne deziras imiti aŭ konkurenci la internaciajn gazetojn. Nia ĉefa rolo estas, ne havigi legaĵojn en Esperanto, sed direkti niajn energiojn al tiuj taskoj, kiujn neniu alia povas plenumi.

La fakto, ke multaj Esperantistoj uzas naciajn Esperanto-gazetojn kiel ekzercan materialon, eĉ estas iomete danĝera, ĉar oni facile kutimiĝas al "nacia" stilo kaj al uzo de neĝustaj esprimoj. Ekzemple *La Ponto*, organo de Germana Esperanto-Asocio kaj ĝenerale bonege redaktata, uzas en ĉiu numero ne unufoje, sed kvar- aŭ kvinfoje la vorton "reafranko." Multaj germanaj Esperantistoj ŝajne opinias, ke ĝi estas traduko de *Rückporto* (poŝtmarkoj por respondo). Ili ne scias, ke la vorto ne estas komprenata en aliaj landoj, ĉar ĝi estas nelogika.

Neĝustaj esprimoj kaj "nacia" stilo kelkfoje ankaŭ aperas en internaciaj Esperanto-gazetoj, eĉ la plej bonaj. Tamen la fakto, ke la verkantoj kaj legantoj de la artikoloj loĝas en multaj landoj, kaŭzas variecon kaj ekvilibron inter diversaj naciaj influoj.

Estas malfacile tute eviti nacian esprimmanieron. Redaktoroj ofte laboras rapide, kaj se manuskripto estas ĝenerale interesa kaj bonstile verkita, eĉ tre kritikema redaktoro ne ĉiam rimarkas kelkajn kurbajn kreskaĵojn inter belaj arboj. Naciaj Esperanto-gazetoj povus kontraŭbatali tiun danĝeron

iugrade, se ili publikigus artikolojn de eksterlandaj aŭtoroj. Tamen nur malmultaj faras tion regule.

Kelkaj naciaj Esperanto-gazetoj klopodas kunigi du tute malsamajn taskojn: disvastigi tra la mondo informojn pri sia lando en Esperanto, kaj servi kiel organo de la Esperantomovada en la lando mem. Estas dubinde, ĉu tio estas praktika aranĝo. Tamen varbado por Esperanto en Usono kaj Kanado bezonas tute alian organon, kaj en tiu organo la anglalingva parto estas same grava aŭ eĉ pli grava ol la Esperanta.

Estas vere, ke la plimulto de la *regulaj* legantoj de *Amerika Esperantisto* estas Esperantistoj. Sed ankaŭ estas vere, ke multaj el ili fariĝis Esperantistoj nur post legado de anglalingvaj artikoloj en numero okaze ricevita. *AE* ĉiam disvastigas informojn pri nia lingvo en gravaj rondoj ne-Esperantistaj. Estus dezirinde, ke *AE* troviĝu en kiel eble plej granda nombro da publikaj kaj universitataj bibliotekoj kaj ke ĝi estu sendata regule al multaj eminentuloj.

Kompreneble la anglalingva enhavo de *AE* povas havi sian plenan efikon nur, se niaj membroj *uzas* ĝin por propagando, montrante la gazeton al amikoj kaj kolegoj, disdonante aŭ disvendante ekzemplerojn je oportunaj okazoj. Eĉ por ili mem estas utile, havi artikolojn kaj informojn anglalingvajn, por uzi ilin en paroladoj, artikoloj kaj leteroj al ĵurnaloj. Ili povas uzi la gazeton konstante kiel veran arsenalon de faktoj kaj argumentoj por varbi amikojn kaj lernantojn.

Kompreneble nia gazeto devas enhavi ankaŭ artikolojn kaj informojn en Esperanto. Tio montras al ne-Esperantistoj la aspekton kaj facilecon de la lingvo. Tiel niaj membroj, eĉ la komencantoj, akiras la kutimon legi en Esperanto. Ĉar inter la legantoj de landa organo la nombro de komencantoj kaj nespertuloj estas granda, la stilo devas esti simpla kaj konservativa. Esperantistoj povas havi diversajn opiniojn pri neologismoj kaj la dezirindeco de eksperimentoj pri stilo kaj vortkunmeto. Sed landa gazeto ne estas taŭga loko por tiaj eksperimentoj.

Malfacila problemo estas la publikigo de literaturaj kaj distraj verkoj. Mankas spaco por longaj verkoj. Aliflanke preskaŭ ĉiu ŝatas legi ion, kio estas vere bela aŭ amuza. Rakonto mallonga, streĉe interesa, modelstile verkita, laŭeble kun bonhumora enhavo—jen ideala literaturaĵo por gazeto kiel *AE*. Bedaŭrinde tiaj perloj estas maloftaj, kaj preskaŭ ĉiu Esperanto-gazeto en la mondo avide akirus ilin.

En komparo kun absoluta idealo *Amerika Esperantisto* certe estas neperfekta kaj pliboniginda. Komparante ĝin kun niaj kolegoj alilandaj, la nordamerikaj Esperantistoj tamen neniel bezonas honti nek pri la Esperantlingva nek pri la nacilingva parto de sia gazeto.

KANADANOJ BONE SUBTENAS ESPERANTON

Okcidentaj provincoj de Kanado nun donas bonan rikolton de novaj membroj por EANA, rezulte de la bonaj artikoloj en la gazeto "*Western Producer*." La redaktisto de paĝo "Ĉefe por Virinoj" en tiu gazeto persone havas intereson, kaj promesas presi de tempo al tempo freŝdatan informon pri Esperanto.

Samideano Ralph Lindsey, antaŭe de Willowdale, Ontario, nun vizitas en Anglujo. De tie, tamen, EANA ricevis lian jarkotizon kun la vortoj: "Bonŝancon en via kampanjo por la kresko de la interlingvo en Ameriko!"

G. Norman McKinney de Kingston, Ontario, donacis malavare al la Subtena Kaso de EANA, kvankam li kiel kolegia studento ĉiam baraktas kontraŭ ekonomiaj faktoroj kutime je studentoj. Li skribis: "Mi bedaŭras, ke mi ne povis sendi mian donacon pli frue je la komenco de la jara kampanjo, sed . . . Mi esperas, ke eĉ ĉi tiu malgranda sumo ludos sian parton en sukcesa jaro por nia afero."

RIMARKU: Ĉiuj membroj kaj abonantoj de "Amerika Esperantisto" ricevos specialan someran numeron pri la EANA Kongreso, anstataŭ la kutiman formaton pri propagando aŭ tekniko. Por montri bildojn kaj fotografaĵojn, tiu speciala numero estos presita per ciklostilo kun fotoj per la ofsera metodo.

ESPERANTOLOGIO KAJ INTERLINGVISTIKO

D-RO W. SOLZBACHER

Membro de la Akademio de Esperanto

Interlingvistiko kaj Esperantologio. D-ro W. Manders. 77 paĝoj. Purmerend, Nederlando, 1950. J. Muusses. Havebla de Amerika Esperantisto. 80 cents.

Esperantologio. Internacia Revuo por la Lingvistiko kaj Bibliografio de Esperanto. Red. D-ro Paul Neergaard. Vol. I, N-ro 1, Aŭgusto 1949. 80 paĝoj. Kopenhago, Einar Munksgaard. Abono por unu volumo (proks. 250-300 paĝoj) \$5.00. Abonebla pere de AE.

La Esperantologio kaj Ties Disciplinoj. D-ro Paul Neergaard. En la libro "Tra Densa Mallumo," Kopenhago, 1942, pp. 37-64. Ne plu aĉetebla.

Esperantologiaj Principoj. Dro Eugen Wüster. En la 2-a kaj 3-a partoj de la Enciklopedia Vortaro Esperanta-Germana. Leipzig, 1928. Hirt & Sohn. Aĉetebla de AE. \$2.25 po volumo. La tuta kolekto (A-Kor) de 4 partoj por \$8.50 afrankite.

La bonega verko de *W. Manders* kaj la unua numero de la grava revuo *Esperantologio* montras ĝojigan kreskon de la intereso pri serioza esploro de la esprimkapablo kaj lingvouzo de Esperanto.

La vorton "Esperantologio" enkondukis *E. Wüster*. *K. Kalocsay* publikigis Esperantologiajn studojn en la *Enciklopedio de Esperanto* (1933-34) kaj en broŝuroj kaj artikoloj. En Japanujo *N. Kawasaki* kaj *J. Okamoto* redaktis gazeton *Esperantologio* en 1930. Post la dua mondmilito *N. Kawasaki* kaj *K. Osaka* eldonis gravajn Esperantologiajn verkojn. Dum la Hitlera okupo de Danujo, en 1942, *P. Neergaard* publikigis interesan studon kun bibliografio. Li priskribis 11 branĉojn ("disciplinojn") de la Esperantologio: Fonetiko, Leksikologio, Etimologio, Sintakso, Semantiko, Stilistiko, Analizo de la Evoluo Filogeneza, Analizo de la Evoluo Ontogeneza, Kompara Esperantologio, Pedagogio, Bibliografio. En sia doktora disertacio pri "Kvin Planlingvoj" (*Vijf Kunsttalen*, recenzo en AE de Sept.-Okt.

1947) *W. Manders* tuŝis diversajn Esperantologiajn problemojn.

La revuo *Esperantologio*, lerte redaktata de D-ro Neergaard, en sia unua numero 80-paĝa, presis longan kaj provoke interesan artikolon de Vilho Setälä pri "Lingva Esprimkapablo kiel Funkcio de la Vorttrezoro." La artikolo enhavas recenzon kaj kritikon de la studoj de la usona lingvisto *George Kingsley Zipf* (aŭtoro de *The Psycho-Biology of Language*) kaj starigas matematikan-statistikan metodon por kompari la vorttrezoron kaj "facilecon" de diversaj lingvoj. La studoj tiurilataj de Setälä ankoraŭ ne estas finitaj, kaj oni senpacience atendas pluajn rezultojn. Tamen mi jam nun konfesas, ke mi estas skeptika pri kelkaj aspektoj de lia metodo.

Artikolo de G. Waringhien pri "la akuzativo en Esperanto" estas konvinka kaj treege interesa pritrakto de tiu grava temo. Sekvas ĝin la unua parto de anglalingva artikolo, "*A comparison between word formation in Esperanto and English*," de D-ro *Olav Reiersol* kaj *R. C. Marble*. La enhavo estas bona, sed la aŭtoroj mallerte klarigas lingvistikajn faktojn, kaj kelkaj el iliaj diroj estas multe tro ĝeneralaj, ekz. la aserto, ke sufiksoj korespondantaj al la Esperanto-sufikso *-eg-* ekzistas "nur malofte" en "la naciaj lingvoj." Se ili konus la italan, hispanan aŭ rusan lingvon, ili ne dirus tion.

La unua numero de *Esperantologio* ankaŭ enhavas artikolon de *J. Régulo Perez* pri "Hispanidaj Neologismoj en Esperanto" kaj la komencon de eksterordinare valora Bibliografio de Esperantologia Literaturo, de D-ro Neergaard.

La nova verko de D-ro Manders konsistas el tri ĉapitroj en la Interlingvistika parto (La interlingvistiko kaj Esperanto—La naturalismo de Edgar de Wahl kaj Otto Jespersen—La naturalismo de IALA) kaj tri ĉapitroj en la Esperantologia parto (Taskoj de la Esperantologio—La evoluo de Esperanto; lingva korekteco—Kompara Esperantologio). La libro prezentas fundan analizon de diversaj problemoj, pri kiuj ekzistas konfuzo. Mi precipe ŝatis la ĉapitron pri "La evoluo de

Esperanto.” Ĝi komenciĝas jene: “Ne malofte oni povas legi kaj aŭdi, ke Esperanto estas lingvo libere evoluanta ĝuste kiel la lingvoj naciaj. En tiu aplomba aserto kaŝiĝas tri gravaj eraroj: a) La lingvoj naciaj ne havas liberan evoluon; b) Esperanto ne libere evoluas; c) Esperanto ne evoluas ĝuste kiel la naciaj lingvoj.” Argumentoj, per kiuj D-ro Manders subtenas tiujn asertojn, ŝajnas al mi tre atentindaj.

D-ro Manders ankaŭ donas bonegan kritikan analizon de la “Variantes,” diversaj lingvoprojektoj de IALA (P, M, C, K, E), kaj montras la danĝeran seneliran vojon, en kiun kondukas la “naturalista” tendenco, t.e. la serĉo de tute “natura” apero kaj strukturo por internacia lingvo.

La verko de D-ro Manders sendube meritas seriozan studon de fakuloj. Sed ĝi ankaŭ enhavas kritikindaĵojn. La difino de Interlingvistiko ŝajnas al mi neakceptebla. D-ro Manders diras, ke ĝi “baziĝas sur la konvinko, ke nek Esperanto nek iu el la aliaj ekzistantaj planlingvoj prezentas tute kontentigan solvon.” Tia “bazo” estas *nescienca*. Scienco devas havi nenian antaŭjuĝon pozitivan aŭ negativan. Interlingvistiko povas ekzameni, ĉu Esperanto estas kontentiga de diversaj vidpunktoj, sed ĝi ne povas eliri de la “bazo,” ke ĝi *ne* estas kontentiga. Laŭ la aŭtoro “interlingvistoj” estas nur tiuj, kiuj klopodas fabriki novajn lingvoprojektojn. Tia uzo de la termino estas bedaŭrinda. *Amerika Esperantisto* de pli ol ses jaroj uzas sur kovrilo la vorton *Interlanguage*, indikante, ke ni konsideras Esperanton la solvo de la interlingva problemo. Kial ni lasu la vorton, kiu estas tre taŭga, al “la aliaj”? Ŝajnas al mi, ke la Esperantologio ne estas io ekster la Interlingvistiko, sed estas parto, eĉ la plej grava parto, de tiu scienco.

D-ro Manders konsentas, ke ekzistas bonaj argumentoj por tia uzo de la vorto, sed “decidis lasi al la termino ĝian originalan signifon.” Li erare opinias, ke tiun “originalan signifon” donis al ĝi *Jespersen* en 1929. Fakte la vorto Interlingvo unue estis uzata de *Giuseppe Peano* en 1908, kiam sub lia prezido la antaŭa Volapük-Akademio (*Kadem Bevümetik*

Volapüka, poste *Akademi Internasional de Lingu Universal*) ŝanĝis sian nomon al *Academia pro Interlingua*. En 1915 Peano eldonis kvinlingvan *Vocabulario Commune pro usu de interlinguistas*.

Alia kritikinda detalo estas la maniero, en kiu D-ro Manders pritraktas la rolon kaj signifon de IALA. Ŝajne li eĉ ne komprenis la nomon de tiu asocio, kiun li tradukis kiel "internacia helplingva asocio." Fakte la nomo estas "International Auxiliary Language Association in the United States," t.e. "Usona Asocio por Internacia Helplingvo." La adjektivo "internacia" rilatas al lingvo, ne al asocio. Manders ankaŭ iomete kreas la impreson, ke IALA estas asocio de lingvistoj. Laŭ mia scio eĉ ne unu membro de la Direkta Komitato estas profesia lingvisto, kaj ĉiuj membroj de tiu Komitato estas usonanoj! Kelkaj lingvistoj kunlaboras en diversaj "konsilaj" komitatoj, sed ili ja estas nomitaj de la Direkta Komitato, aŭ de S-ino Morris, ĝia "animo kaj motoro." Fakte IALA reprezentas malpli da lingvistika aŭtoritato ol, ekzemple, la Akademio de Esperanto. Cetere kelkaj el la lingvistoj kiuj iam laboris kun IALA, ne plu faras tion. Ili malkonsentas inter si mem kaj kun S-ino Morris pri gravaj principoj. Mi tute ne deziras nei, ke IALA havas realajn meritojn kaj ke kelkaj produktoj de ĝia laboro estas uzeblaj por interlingvistoj kaj Esperantologoj. Sed D-ro Manders grave eraris, farante kategoriajn asertojn neniel pruveblajn, kiel ekz.: "IALA estas la organizo, en kiu la moderna interlingvistika aktiveco kulminas . . . Pri la lingvistika kompetenteco de ĝiaj kunlaborantoj povas esti neniue dubo."

Estas bedaŭrinde, ke legantoj, kies plimulto estos Esperantistoj sciantaj malmulte aŭ nenion pri tiu organizo, ricevas klarigojn, kiuj troigas la rolon kaj signifon de IALA. Estas bone, sekvi la konsilon de D-ro Manders, esti "sufiĉe larĝmensaj por ne indigne skandaligi, kiam la enhavo ne kongruas kun la konataj propagandaj reklamoj" de kelkaj Esperantistoj. Sed estas same utile, rekomendi al li, ke li ne tro facile kreu al la "propagandaj reklamoj" de aliaj.

LETERO DE JAPANA ESPERANTO-INSTITUTO

Karaj usonaj samideanoj,

TOKIO, 16 majo 1950

Ni, en la nomo de la japanaj esperantistoj, salutas vin per nia membro s-ro Yukiteru Ozaki, japana senatano. S-ro Ozaki vizitas vian landon kiel akompananto de sia patro s-ro Yukio Ozaki, 91-jara parlamentano altrespektata de la japana popolo kiel nobla politikisto kaj precipe de ni esperantistoj kiel fervora simpatianto de nia movado.

Malgraŭ multaj malfaciloj ni laboras ĉi tie ĉiam energie kaj akiradas pli kaj pli da novaj samideanoj en plej vasta kampo. Speciale granda estas nia sukceso en la organizado de esperantistoj en la naturscienca sfero. Lastatempe pli ol 80 eminentaj universitataj profesoroj kaj inĝenieroj de gravaj laboratorioj subskribis "promeson" publikigi ĉiujare almenaŭ unu fakan disertacion en Esperanto . . . Ni esperas, ke vi bonvolu helpi nian agadon. Kaj niaflanke ni estas ĉiam pretaj kunlabori kun vi, transmaraj kolegoj.

(JEI) *Seiho Nishi*, Prezidanto — *Ŝibej Mijake*, Direktoro

EMINENTAJ JAPANAJ ESPERANTISTOJ EN USONO

Yukio Ozaki, 91-jara parlamentano kaj eminentulo de Japanlando, antaŭa urbestro de Tokio, vizitas en Usono. Lia filo, *Yukiteru Ozaki*, nuntempa membro de la japana parlamento, akompanas lin. D-ro Ozaki estas longtempa kaj altestimata patrono de la japana Esperanto-movado. La filo, Yukiteru, bone parolas Esperante. Dum la vizito en Nov-Jorko, la redaktistoj de AE havis honoron renkonti la patron kaj la fratinojn; kaj poste ĝuis duhoran feston kun la filo, Yukiteru, en kiu Esperanto estis la komuna lingvo. Estas interese, ke estis esperantisto, D-ro Yukio Ozaki, kiu prezentis al la urbo Vaŝingtono la belajn ĉerizarbojn, pri kiuj la urbo kaj ja la tuta lando nun fieras. Al niaj eminentaj gastoj ni diras bonvenon, kaj ni esperas, ke ilia resto en Usono multe helpos en bonega interkompreno inter niaj du nacioj.

DIVERSAJ ANONCOJ

NOVA GAZETO "PROBLEMOJ": Se interesas vin problemoj pri la batalo kontraŭ komunistaj tendencoj en nia movado, legu kaj subtenu novan gazeton tute en Esperanto, "PROBLEMOJ." Tiu gazeto malkovras kaj informas pri ĉiuj subfosaj influoj en Esperantujo. Petu senpagan prov-ekzempleron ĉe: "Problemoj," P. O. Box 205, Old Chelsea Station, New York, N. Y.

METAL GREEN STARS: The Central Office has just received a new supply of beautifully enameled metal stars, and offers them at a new low price. Green star on white ground, gold edge, $\frac{3}{8}$ " in diameter, button or brooch style, only 50c each, postpaid. Order from EANA, 114 West 16th St., New York 11, N. Y.

INDIAN BEAD STARS: Unique, native Indian beadwork. Tiny green beads on white ground also made of beads, sewed on fine thin buckskin. $1\frac{1}{4}$ " diameter. These truly "American" green stars, are produced by genuine native Indian handwork. Guaranteed to please all who appreciate the finest in artistic native handicraft. Superb for ladies. With neat gold safety catch, 85c each. Order from EANA.

GREEN STARS IN CERAMIC: A decorative green glazed ceramic pin $1\frac{1}{4}$ " in diameter, with safety catch. Very effective as a scatter pin for ladies, 65c each, postpaid. Order from Central Office of EANA.

PHOTOGRAPHS IN STAMP FORM: They will personalize you, warmly, intimately, in a modern way. Send Joseph Leaby any size photograph or negative, and he will reproduce photo stamps for YOU! Each photo stamp is a glossy photograph, perforated and gummed. Black and white, 100 for \$2; Color toned, 100 for \$2.50. Send your order to: Joseph Leaby, 1754 Lanier Pl., N. W., Washington 9, D. C.

ESPERANTO - KRONIKO

Komandanto Richard E. Lambert, Plainfield, N. J., antaŭnelonge ricevis specialan honor-medalon de la Ĉina Nacia Registaro. Jam en 1947 la medalo kaj speciala atesto estis oficiale donitaj, sed nur nun venis la permeso de la Usona Departemento de Mararmeo por ricevi ilin. La medalo estas bela insigno de la ordeno "Yun Hui" (Nubo kaj Standardo). Dum la milito, Komandanto Lambert estris la Departementon de Provizoj ĉe Guantanamo-Golfo, Kubo, kie li direktis la ekipadon de tuta ŝiparo por la Ĉina Registaro, kaj gvidis la instruadon de 72 ĉinaj oficiroj kaj 1000 ŝipanoj por servado surŝipe. La Komandanto kaj lia edzino, Muriel Collins Lambert, aktive interesigas pri la Esperanto-movado. Ni sincere gratulas pro la bone meritita honoro.

Usonaj Esperanto-Propagandiloj fariĝas tre popularaj eksterlande. La broŝureto PGL N-ro 183 (Personal Growth Leaflet) de la Nacia Eduka Asocio, kaj la malgranda folio "For International Understanding" ricevis fervoran aplaudon en diversaj landoj. En Svedlando, la estroj de KELI, Ges-roj Alamo-Sandgren, utiligis kelkcentojn de ambaŭ specoj. La Sveda Esperanto-Federacio tradukis ilin svede, kaj nun dissendas la svedan eldonon grandskale en Svedlando. EANA ricevis peton de UEA Propaganda Sekcio, ke ni sendu kvanton de ambaŭ specoj por uzo kun cirkulero al landaj asocioj. Irlanda reprezentanto de la Internacia Ligo de Esperantistaj Instruistoj mendis 200 ekz. de PGL por sendi al instruistoj tra la lando. La oficejo "Esperanto en la Instruado," Nederlando, aranĝis por sendi la libreton PGL al ĉiu membro de la Parlamento de Nederlando. Ni estu fieraj, do, pri niaj propagandiloj, kaj vaste utiligu ilin ĉi tie en Nord-Ameriko. EANA sendas la folion "For Better International Understanding" senpage. PGL N-ro 183 estas aĉetebla je tre malalta kosto: 25 por 25c; 100 por \$1; 1000 por nur \$7.50; afrankite. Utiligu ilin por *Esperanto en Ameriko*. Ili jam pruviĝis efikaj por varbi novajn membrojn.

ESPERANTO - KRONIKO

Profesoro Gaston Waringhien, Membro de la Akademio, skribis al ni pri la recenzoj de la "Leteroj de Zamenhof." Li diris, ke li *ne* korektis la stilon de Zamenhof, sed nenion ŝanĝis "krom se temis pri evidenta plumeraro, aŭ pri formo, kiun poste Zamenhof forlasis, deklarante ĝin malbona, aŭ pri vorto, kiu poste arkaikiĝis; sed eĉ en tiuj okazoj, mi ĉiam zorge montris la originan tekston, tiel ke oni povas ĉiam apogi sin sur la vera Zamenhofs bazo." La recenzinto respondas al tio, ke la plimulto de la stilaj ŝanĝoj estas en tekstoj de Boirac, Bourlet kaj aliaj, sed ke ankaŭ troviĝas kelkaj en tekstoj de Zamenhof, en la Unua Volumo sur paĝoj 44, 127, 171, 183, 211, 345, 347, 348 350.

Rilate al la leteroj de Zamenhof pri la usona Esperanto-movado Profesoro Waringhien skribis ke li ne "elektis" ilin, sed publikigis ĉiujn leterojn pri Usono, kiujn li trovis en la arkivoj de la iama Centra Oficejo. Ni dankas lin pro tiu grava informo. Komprenoble la arkivoj en Paris enhavis nur malgrandan parton de la leteroj de Zamenhof. Certe ekzistas ankoraŭ aliaj leteroj ĝis nun nekonataj kaj nepublikigitaj, en kiuj Zamenhof diris ion favoran aŭ malfavoran pri la Esperanto-movado en Usono, la Universala Kongreso en Washington kaj similaj aferoj. Estus grave kolekti la tekstojn por posta publikigo. Ni do urĝe petas ĉiujn gelegantojn, kiuj posedas tiajn leterojn, ke ili sendu al AE la originalojn (kiuj estos resendataj post kelkaj tagoj) aŭ fotokopiojn. Aliaj kopioj estas malpli utilaj.

La UEA-Jarlibro por 1950 (Unua Parto) aperis kun tre interesa enhavo. Ĝi estas 247-paĝa kaj enhavas multajn sciindaĵojn kaj la adresaron de delegitoj, vicdelegitoj kaj fakdelegitoj. Ĉiuj individuaj membroj de UEA ricevas ĝin.

AE en Bibliotekoj: Diversaj membroj jam prizorgis pri tio en siaj urboj. Ĉu vi atentis pri AE en via urbo?

ESPERANTO - KRONIKO

La telefonlibroj de 5 el la 7 plej grandaj urboj de Usono nun havas enskribon sub la vorto "Esperanto": New York, Chicago, Philadelphia, Los Angeles, Cleveland. Multaj aliaj gravaj urboj bedaŭrinde havas nenian enskribon. Estas grave, ke Esperanto-kluboj atentu tiun aferon, pri kiu kelkaj EANA-kongresoj voĉdonis deziresprimojn. Se la Prezidanto aŭ Sekretario ne havas taŭgan numeron, sub kiu ili povas doni informojn dum la tago, estas utile trovi iun bonan Esperantiston, kiu estas preta doni sian telefonnumeron por informpetoj, eĉ se en kelkaj kazoj liaj informoj konsistas nur en sciigo de la adresoj.

En "Scienca Revuo" la redaktoro, *W. P. Roelofs*, demandis: "Kiel traduki en Esperanton la anglan esprimon 'full employment'?" La esprimo fariĝis preskaŭ internacia faka termino sociologia kaj politika. WPR mencias la tradukojn "plena ebleco de dungigo," "plena dungigo," "plena dungo," "plena dungado," dirante ke li volonte aŭdos la opinion de aliaj pri ĉi tiu demando.

Profesoro J. B. Mello e Souza, eminenta Esperantisto de Brazilo, sciigas nin, ke li vizitos Usonon komence en Junio. Elirinte el Rio-de-Janeiro je la 14-a per la vaporŝipo "Brazil," li estos en Nov-Jorko je la 26-a de Junio. Profesoro Mello e Souza, kiu havas aliajn gravajn postenojn en Brazilo, estas ankaŭ Prezidanto de la skolta movado en sia lando, kaj laŭ invito de "American Boy Scouts Association" li ĉeestos skoltjamboreon en fama loko "Valley Forge." Tuj post tiu kunveno, ni anticipas lian viziton al la Jubilea Kongreso de EANA en Letchworth Park. Li venas ankaŭ por viziti sian filon, kapitano Horacio Mello e Souza, ĉe la Maristara Akademio de Annapolis. En la jaro 1910, Profesoro Mello e Souza oficiale partoprenis en la Sesa Universala Kongreso en Vaŝingtono. La Usona Esperantistaro kore bonvenigas nian eminentan gaston.

DEZIRAS KORESPONDI

Kosto de anonco: Eksterlande, unu vorto aŭ mallongigo por unu cendo (ses vortoj por 1 int. respondkupono); Enlande, unu vorto por du cendoj.

Hispanujo. F-ino Maria Cordorniu, C. Antigua de Valencia, 9-1, Barcelona (P.N.). 36-j. sekretariino dez. kor. kun usonanoj.

Hispanujo. J. J. Forné, Calle Medines 3, Valencia. Dez. kor. en Esperanto kaj angla lingvoj.

Italujo. Donadoni Giuseppe, Corso Goivanni Lanza 100, Torino. 23-j. junulo dez. kor. pri muziko nuntempa.

Italujo. F-ino Clelia Catalano, Via Vigna Nuova 5, Firenze. 26-j. dez. kor., interŝ. IPK kun gesamideanoj.

Japanujo. Kunihiro Tamura, Sekiguçi (Sionomaçi) Niigata-ken. 20-j. junulo dez. kor.

Japanujo. Esperanta Koresponda Grupo, 260 Oka-Shinamachi, Hirakata, Osaka. Ducent gegrupanoj dez. kor. kaj interŝ. il. gazet., PK, PM. Respondo garantiata.

Kubo. Marcelino Torrado, Jr., Gonzalo de Quesada 552, Camagüey. Dez. kor. pri Usona vivo.

Turkujo. Erman Göksel, Bagdat Cad, No. 48, Kiziltoprak, Istanbul. 19-j. junulo dez. kor., interŝ. PK kaj fotojn.

Japanujo. Matuzo Iba, Koaraigi-Kenkum, Takasima, Sigaken. 24-j. fraŭlo dez. kor. kun Esperantistino, interŝ. gazetojn.

Japanujo. Doi-Morio ĉe Kemmin-Kaĉo-Hospitalo, 25 Noda-mura, Nagaoka-gun, Koçi-Ken. 34-j. kuracisto (ginekologo) dez. kor. kun kuracistoj aŭ medicinaj studentoj pri medicina monografio.

Cekoslovakio. F-ino Dana Mottlova, Strelecka 588, Hradec Králove. Koncertpianistino dez. kor.

Japanujo. Masaru Okuda, 1088 Tarumi-Ĉo, cu, Mie. 22-j. medicina studento, dez. interŝ. PM.

Germanujo. Hellmuth Hansen, (22c) Walheim 89, Bez. Aachen. Dez. kor.

Italujo. Franco G. Bossi, via Sofocle 1, Milano. Dez. kor. kun poŝtmarkkolekt. kaj interŝ. P.M.

Japanujo. Morimura Kazuo, 553 Tateishi-Machi, Katushika-Ku, Tokio. Dez. kor. pri desegnaĵoj.

Japanujo. Sunao Sato, 89-II Takamatu-dori, Miyazaki-Si. 20-jara studento, dez. kor. pri belarto, literaturo, foto, ktp, nepre respondos.

Japanujo. Hiroo Kimura, c/o Kyoto University, Economic Faculty, Yoshida, Sakyo, Kyoto. Dez. kor. pri ĉiuj artaĵoj aŭ aliaj temoj kun usonaj junaj gesamideanoj.

TWO OUTSTANDING LANGUAGE WORKS

These are "Musts" for Your Library

NOTE, that when you buy books from the *Esperanto Association of North America*, all profits are used to give you a better magazine and a better Central Office for E.A.N.A.

"Universala Esperanto Metodo" by Dr. Wm. S. Benson

This great Esperanto book is again available. "The only book of its kind in the world." 11,000 pictures. Pronunciation of Esperanto alphabet and table of correlatives in 36 languages. Wonderful picture-method of instruction and definition. Complete textbook, reader, dictionary — also *krestomatia* of fables, stories, humor, etc., all profusely illustrated — complete picture-dictionary in Esperanto, with most common words given in 40 languages. Encyclopedic and unique. Large volume, beautifully cloth bound, stamped in gold, 560 pp., all for \$6.00 postpaid.

"The World's Chief Languages" by Dr. Mario A. Pei

Famous guide to the languages of the entire world, incl. *ESPERANTO*. Formerly titled "*Languages for War and Peace*." New 3rd edition. Full grammatical surveys of world's great languages, with vocabularies — also alphabets and illustrations of the lesser languages, incl. many strange native tongues; and language history with linguistic maps — all written in interesting and easy-to-understand style. Text and vocabulary equivalents in English. A reliable guide for every student of language and languages. Big cloth volume, 663 pp., price \$6.00 postpaid.

THE LINGUAPHONE HOME STUDY COURSES

ORDER YOUR LINGUAPHONE FROM E.A.N.A.

You can learn *ESPERANTO*, or any of 27 other languages, by the world-renowned *Linguaphone* Ear-Eye Method. Order through E.A.N.A. for benefits to both yourself and your Central Office.

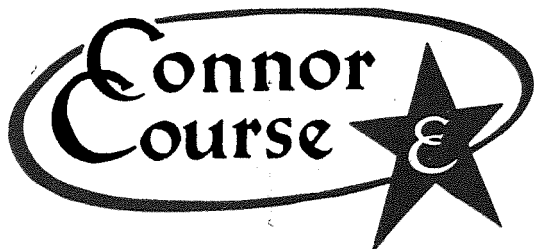
The regular list price for *Esperanto*, complete course, is \$50. Special favorable arrangements for Members, Teachers and Clubs. Also *Canadian Members* will likewise receive favorable arrangements, and pay in Canada to Canadian agency without customs duty, etc. Write for details of our special *Linguaphone* offers.

Esperanto, 114 W. 16th St., New York 11, N. Y.

NEW CONNOR COURSE IN ESPERANTO

Correspondence Course with Vinylite Records
Instruction by Doris Tappan Connor

New! Modern! The "Connor Course" is unique, — it provides real-life disk conversations plus the personal instruction of *Doris Tappan Connor*. The one and only record course, in any language, that gives *everything* in the way of learning aids. *NOW*, you can learn Esperanto like a "native" — *better, quicker, and easier*. And it's fun to learn this real-life way! You *converse* with the disk and *confer* with the instructor. The "Connor Course" is compiled by experts. "Vinylite" recordings by Mr. and Mrs. Connor. *All* designed so you can *master* Esperanto.

The complete "Connor Course" includes the following:

- (1) A lively text, "*Esperanto: The World Interlanguage*."
- (2) Eight complete "Vinylite" double-sided 10" records.
- (3) A practical and easy-to-follow 'Study Guide' (82 pp.)
- (4) Personalized instruction and guidance of *Mrs. Connor*.
- (5) Supply of answer paper and printed return envelopes.
- (6) An interesting card game, to develop your vocabulary.
- (7) And finally, an official "Certificate of Achievement".

FOR INDIVIDUAL STUDY: The complete "Connor Course," as described above, will be sent postpaid for only \$36. **FOR GROUP STUDY:** Buy one complete master course at \$36. Each additional member pays only \$6 more for Textbook and complete Study Guide. Delivered with a full money-back guarantee. So, place your order *NOW*:

Doris Tappan Connor, 114 W. 16 St. New York, N.Y.